

Painos 8225

TOVERITAR

ERIKAN SUOMALAI-
TYÖLÄISNAISTEN
LEIKKIKANNATTAJA

ORGAN OF THE FINNISH WORKING WOMEN IN A

The State Historical Society

No. 49

Tiistaina, Joulukuun 16 p.—Tuesday, December 16

1919—Yhdeksäs Vuosik.

JOULUJUHLAN HISTORIAA

Useilla niistä juhlista, joita ihmiset nykyään viettävät yleisellä juhlinä joko kirkollisessa tai muussa merkityksessä, on alkuperänsä ihmiskunnan lapsuuden-aikaisissa tavoissa, perustuen ne luonnon-ilmioihin tai niihin suhteisiin mitkä ihmisillä oli luon-
toon.

Joulujuhla on yksi sellainen juhla. Vaikka katooninen ja myöhemmin protestanttinen kirkko ovat sen ottaneen kirkolliseksi juhlaeksi, muka Jeesuksen syntymäpäivänä, ei se ole muuta kuin ijänikuinen pakanallinen juhla, joka on yhtä vanha kuin ihmiskunta. Joulun oli jo muinaisilla kansoilla valon ja ilon ja rauhan juhla. Englannin kirkko alkuaikoinaan kielsi koko pakanallisen joulujuhlan viettämisen. Joulua Jeesuksen syntymäpäivänä on katoonisen kirkon määräyksestä alettu viettämään vasta puoli tuhatta vuotta jälkeen hänen kuolemansa. Kirkkoisat eivät olleet varmoja Jeesuksen syntymäpäivästä; toiset arvelivat sen olevan maaliskuulla, toiset marraskuulla ja vihdoin hyväksyttiin siksi muinais-roomalainen pakanallinen juhlapäivä Brunalia-juhla, voitattamattoman auringon juhla, jolloin roomalaiset juhlivat rauhan ja tasa-arvoisuuden jumalan, Saturnuksen kunniaksi. Roomalaiset viettivät tuota valon juhlaa hyvälle matkaa uutta vuotta ja samoin määrälli katooninen kirkkokin kaikenmerkityksellisiä juhla, joita protestanttiset kirkotkin yhä vieläkin viettävät.

Miksi joulun on valon juhla?

Sen alkuperä havaitaan jo auringon-palvelijain, ehkä mailman vanhimman uskonnon menoissa. Auringon nousu sekä lasku oli heistä käsittämätön arvoitus. He uskoivat auringon syntyvän uuteen joka aamu ja kuolevan joka ilta. He myöskin huomasivat että aurinko viipyi taivaalla pitemmän ajan kesällä kuin talvela. Jokainen koulutytö tietää tänäpäivänä syvä siihen, mutta auringon-palvelijat uskoivat, että maapallo on litteä ja aurinko on joku hyvä haltija tai ihmeellinen persoona, joka ratsastaa taivaan halki kultaisissa vaunuissa ja säteilee kultaisia säteitä maahan asti.

Kaukaisessa Pohjolassa, jossa aurinkoa ei nähdä ollenkaan vuoden lyhyimpänä aikana, pelkäsivät ihmiset ennenmuinoin kovasti, että aurinko ei enään palaisikaan. He lähettivät nopeimpia juoksijoitaan korkeimmille vuorten huipuille etsimään kadonnutta aurinkoa. Kun he vihdoin näkivät auringon ensi säteiden pilkistävän esiin, jouksivat he takaisin laaksoihin ilmoittamaan, että aurinko on jälleen palannut. Silloin alkoi suuri valon juhla. Poltettiin kokkoja, juotiin ja syötiin, oltiin iloisia ja kerrottiin satuja ihmeellisestä aurinko-ju-

malasta ja maa-emo-jumalattaresta, jotka yhdessä loivat kaiken mitä ihmiskunta tarvitsi elämään ja iloittakseen. Jouluhirresta, joka sytytettiin jokaiseen majaan, jätettiin aina kappale seuraavaa joulua varten, jolla sitten sytytettiin seuraava joulukokko. Muutamilla kansoilla jotka palvelivat aurinkoa, on ollut tapana kuljettaa palavaa jouluhirttä pitkin peltoja tehdäkseen ne siten muka hedelmällisemmiksi. He tiesivät, että ilman aurinkoa ei mitään kasva ja he käyttivät tällaista tapaa muistuttaakseen maa-emolle auringon takaisin tulosta ja että he toivoivat siltä runsaita satoja.

Joulun — rauhan ja hyvätahdon juhla.

Muinaisten pakanallisten roomalaisten Saturnalia eli valon-juhlan ajan vallitsi täydellinen rauha ja hyvä tahto. Sotilaat laskivat aseensa, oikeuslaitokset suljettiin ja syyllisiä ei kuulusteltu enenkään juhlien jälkeen. Kun kuului huuto "lo Saturnalia", jokainen heitti aseensa tai työkalunsa ja kävi juhlimaan, eikä tarttunut käsiin työhön enenkään juhlien jälkeen. Se oli todellinen kansan juhla. Jotkut ylimykset, osottaakseen hyvää tahtoaan, palvelivat orjiaan.

(Jatkoa toisella sivulla)

JOULUMIETELMÄ

Katkerana ivana kuuluu tänäpäivänä tervehdys "rauha maassa ja ihmisillä hyvä tahto", jota enkelikuoro muka muinoin lauloi ja jota kirkot yhtenä päivänä vuodesta teeskennellen ja ulkokultaisesti julistavat. Ainakin on tuo rauhansanoma ollut vain virallinen, hengen fraasi kirkollisissa tavoissa. Se on ollut tekopyhyden naamari kirkon kunnian- ja vallanhimolle. Rauhaa ja hyvää tahtoa ei voi julistaa se, joka tukee kansan riistäjiä ja johtaa riistettäviä yhä synkempään orjuuteen — hengenkin orjuuteen, kuten kirkko on aitta tehnyt ja yhä tekee. Kohottamalla pappien palkkoja ja lahjomalla heitä, on vallassa-oleva luokka viime aikoina eritoten osottanut kuinka tärkeä sille on kirkon henkinen pimitystyö. Kansa ei enää taivuta tahdottomana päätöksiä jotakin mystillistä tarinaa kuunnellensa, eikä se enään nöyränä notkista polviaan pyhän veden ääressä. Kirkon taika kansojen raatajien yli alkaa laueta. Sen kea orjalauma alkaa nähdä kirkossa suden lampaan vaatteissa ja kauhistuen se pakenee sitä näkyä.

Raatajat etsivät uusia ihanteita. He etsivät niitä tästä elämästä eikä taivaidentakaisista taruista — he etsivät niitä itsestään.

Kun kauppojen ikkumat loistavat jouluhelyistä ja koristeista, ei se synnyttä raatajassa ajatusta rauhan- ja veljeydenjuhlasta. Hän tuntee sen syvästi kuulun mikä on sen saavuttamattoman ylellisyyden, jota kaupat ja torit tarjoavat, ja hänen oman puutteellaisen elämänsä valilla — ja siitä eroavaisuudesta ei synny rauhan ajatus eikä veljeyden kirkas tunne.

Kun toisaalla on valoa, loistoa, ylellisyyttä ja lämpöä — toisaalla vilua, huolta, punitta, työttömyyttä ja niiden ylellisyyksien omistajien vainoa, ei raataja tunne rinnassaan lämpöä kuullessaan tervehdyksen "rauha maassa ja ihmisillä hyvä tahto!" Inhottavana ivana se sanoma hänen korviinsa kuuluu.

Kirkonkellojen soiton ja joulu-kuorojen sävelten seasta kuuluu raatajan korviin vangittujen huokattoveriensä yksitoikkoista astuntaa, kahlerautojen kalinaa, vapausmartyyrien huokauksia, kurjuuden väkerrusta, nälkäisten orpolasten itkua ja orjanruoskan vinguntaa. — Joulusaarimoissa hän tuntee kätettyä vainoa ja vihaa hänen oikeuksiansa kohtaan — niissä piilee kurituslakeja ja vankilatuomioita, verta ja tuskaa.

Joulumusiikin soinnut ja joulusaarinojen sanahelinää eivät siis kunnit raatajan mieltä, vaan ne tosiasiat, joita ne yrittävät vieksaasti verhota — ne hän tuntee — ne häntä liikuttavat. Ja raatajalla ei ole rauhan juhlaa enenkään niiden tilalla

(Jatkoa toisella sivulla)

TAANTUMUKSEN TALVI

Mukaii A. P.—la.

Takatalven kahleissa maa on tää,
sitä kaartaa kylmä ja kauhu.
Mutt' aatteen suvelle helkähtää
yhä kansani kaunehin laulu.
Sen oppi se kuiskeista kuusien
ja lauluista laineitten.

Sen oppi se päivinä murheitten,
surun synkinä, pitkinä öinä.
Se versoi varjossa valollen,
ja sen voima tenhosi töinä.
Ja polkua kulki se kaitaista,
mutt' kunnian polkua.

Kesän kauniin kansalle tahtoi se,
— nous' heelmähän aatteen laiho.
Ilo mielistä kirposi ilmoille,
ja kauas kaikkosi kaiho.
Ja talven kansa se kukkia loi
ja suuria unelmoi! —

Suvi karkkosi pois — tuli syksysää,
tuli talvi ja synkeä suru.
Vihan, vainon ulvovi tuulisää,
— rikas riemumme oli vain mura!
Mutt' aatteen suvelle sittenkin
soi laulumme kaunehin.

Kynän vaikk' olis pakko vaieta
ja paulahan pantais sana,
ei aatteen voimia uljaita
ole koskaan voittava mana!
Ken kauhun päivät kestänyt on,
se ain' on horjumaton.

Sen aate käy kotkana lentohon
ja tekee tyyneä työtä.
Vihan ääntä se kylmänä kuuleva on,
sen on toivo ja rohkeus myötä.
Ei ijäksi myrsky ja pilvisää
voi valoa himmentää.

Viel' päiväyt kansaa suutelee
ja kultia meille valaa,
ja vääryys tyhjiin raukenee,
ja köyhille elämä aukenee,
ja kirkas on elomme taivas taas
— on vapaus, veljeys maass'!

Sana työtänsä suurta tehdä saa,
omantunnon se puhvi kieltä.
Ja se valloille huutaa ja julistaa
ja se uhmaa mahtajain mieltä.
— On pyhinnä rinnassa kansojen
ain' oikeus työläisten!